

Posudek bakalářské práce

Varvara Zuieva, Fenomén UPA v diskusích a sporech 90. let XX: - začátku XXI. století na Ukrajině. Praha, FSV UK, 2006. Stran 43.

Práce měla uvedené téma zkoumat ve dvojitým smyslu či záběru. Východiskem se měl stát relativně stručný výklad o hlavních proměnách pohledů na UPA od konce 80. let s pochopitelným upřednostněním ukrajinského dějepiscectví. Poté mělo následovat rozsahem rovnocenné shrnutí hlavních ohlasů publicistických, které z nových odborných zjištění vycházejí (v řadě případů ale naopak nevycházejí), zobecňují problém pro potřeby veřejného mínění a politizují jej. Teprve propojením obou uvedených složek mohlo být dosaženo cíle práce - v případě takovéto výsledné podoby by se jednalo o práci nesporně užitečnou.

Uvědomoval jsem si složitost tématu, které si autorka zvolila sama - chtěl jsem proto jejímu předpokládanému zájmu vyhovět. V průběhu práce se však postupně zvýrazňovaly problémy s uplatněním kritického historického myšlení, jehož nezbytnost není třeba u práce tohoto typu zdůrazňovat. Na mnoha místech práce je však zřejmá absence tohoto způsobu uvažování - znemožnilo to, aby autorka dokázala citlivě vnímat složité zákruty, kterým procházel výklad tak obtížného fenoménu jako činnost UPA. Mou chybou jako vedoucího práce je, že jsem toto nezjistil včas a nedokázal ze své pozice řešit.

Dále upozorním jen na základní formální nedostatky, které jsou v práci patrné. Nejpodstatnější z nich je asi obsahová nevyváženost práce. Kapitola o historiografii je v rámci celkového rozsahu příliš dlouhá, přitom jen zčásti se týká období 90: let nebo pozdějšího. Nevyčítám autorce, že se přitom zabývala také starší tradice bádání. V určitém rozsahu to bylo užitečné a potřebné a v tomto směru se mi nejeví jako zbytečná ani odbočka k údajům o vývoji polského odborného pohledu na tematiku. Nešťastným momentem se však stalo to, že autorka strávila nad touto částí příliš mnoho času, aniž by účelnost jeho využití byla dostatečně patrná.

Navrhoval jsem už v první fázi autorčina zpracování tématu, aby autorka vyšla při sledování změn pohledů ukrajinských historiků z textů v ústředním časopise ukrajinských historiků (Ukrajinskyj istoryčnyj žurnal). Předpokládal jsem a nadále si myslím, že by to práci postavilo na pevnější nohy, autorka se však rozhodla touto cestou nejít a tím si situaci ztížila.

Kromě jiného jí zřetelně scházely čas (a je možné, že také trpělivost) při zpracování další kapitoly, která je neobyčejně krátká. Ačkoli si autorka při hodnocení mimoodborných diskusí o UPA mohla vytvořit o něco snadnější pozici, postihla nakonec jen část mezníků

týkajících se reflexe UPA v ukrajinské politice konce 20. století. Prakticky vůbec nepřihlédla k publicistické rovině záležitosti, což bylo jak potřebné, tak možné. Nepochopitelné je, že v této části prakticky pominula poznámkový aparát. Funkčnost jeho použití zůstala přitom i v kapitole o historiografii tématu poměrně malá. Je možné mj. upozornit na skutečnost, že v úvodní kapitole se objevuje informace o užitečnosti internetových stránek prezidenta Ukrajiny, které jsou citovány i v rámci bibliografie, ale text práce žádný odkaz na ně neobsahuje.

Nejméně ze všeho autorce vyčítám jazykově-stylistické nedostatky. Musím jen konstatovat, že jsem se snažil pomoci při jejich odstranění alespoň v části textu, tato má snaha však našla slabou odezvu.

Celkový výsledek práce je značně rozpačitý a její výsledné hodnocení (v maximálním případě dobré) činím závislým na kvalitě autorčina vystoupení v rámci obhajoby.

V Praze 14. června 2006

